

# MANIFESTO

# RAKYAT



manifestorakyat2021.org

## "Suara Rakyat, Manifesto Rakyat"

### Tonggak 1:

Perpaduan dalam  
Kepelbagaian/  
Bangsa Malaysia

### Identiti Budaya & Keharmonian Agama (1A & 1B)



### Tonggak 2:

Mempromosikan,  
Memperbaiki &  
Mempertahankan Hak &  
Kebebasan Sipil

### Tonggak 3:

Menuju Masyarakat yang  
Adil, Saksama dan  
Demokratik

Bangsa yang bersatu dalam kepelbagaian, berdasarkan identiti kebangsaan yang inklusif dengan menjunjung keluhuran perlembagaan, menghormati maruah dan keadilan bagi setiap insan, menggalakkan pemeliharaan bahasa dan budaya tradisi, memupuk pendidikan yang membentuk sifat kewarganegaraan yang demokratik serta memperkasa golongan yang lebih lemah.

### Kebebasan Bersuara (2A)



Moratorium serta-merta ke atas penggunaan undang-undang yang menindas dan untuk menyekat kebebasan bersuara terhadap pembela hak asasi manusia, media, ekspresi seni dan rakyat biasa. Mansuhkan atau perbaharui semua undang-undang yang menindas dan sesuaikan rangka kerja perundangan dengan piawaian hak asasi manusia antarabangsa.

### Hak Asasi Manusia (2B)



Kerangka kerja institusi yang mengiktiraf maruah yang sedia wujud dan hak rakyat yang sama rata dan tidak boleh dipisahkan, melindungi hak asasi manusia dan mewujudkan kebertanggungjawaban pemimpin kerajaan yang memegang kuasa awam mengikut standard dan prinsip hak asasi manusia.

### Wanita (2C)



Peluang untuk memperkasakan wanita melalui pembaharuan perundangan dan perlembagaan untuk menangani kesaksamaan gender dalam ruang awam dan swasta, dalam penyertaan ekonomi, kesihatan dan kelangsungan hidup, dan pemerikasaan politik.

### Belia (2D)



Persekitaran yang membolehkan belia Malaysia mencapai perwakilan politik yang lebih besar, termasuk pembaharuan pendidikan untuk meningkatkan kesedaran politik mereka dan melengkapkan mereka dengan pemahaman politik dan proses politik. Mansuhkan AJKU dan tetapkan kuota berasaskan umur bagi wakil rakyat di parlimen sebagai sebahagian daripada asas sistematis untuk hak politik belia.

### Kanak-kanak (2E)



Menjamin hak dan perlindungan kanak-kanak dengan: mewujudkan sistem perlindungan kanak-kanak antara agensi kebangsaan, tenaga kerja yang cekap dan perkhidmatan nres kanak-kanak; mengukuhkan sistem pendidikan dan penjagaan kesihatan negara; menginstutiskan penyertaan kanak-kanak dan perlindungan kanak-kanak; memastikan pendaftaran kelahiran, kewarganegaraan dan keterangan kanak-kanak terpinggir; dan mendidik ibu bapa, keluarga dan komuniti melalui penggabungan sumber yang mencukupi.

### Orang Kurang Upaya (2F)



Usaha sistematis untuk memastikan OKU menikmati kesaksamaan peluang dan untuk mencegah serta mengurangkan segala bentuk diskriminasi, termasuk dalam hal pekerjaan. Harmonikan perundangan domestik dengan CRPD. Tubuhkan pasukan petugas untuk meminda Perlembagaan Persekutuan untuk melarang diskriminasi terhadap OKU dan memperbaharui Akta OKU 2008. Tubuhkan Suruhanjaya Bebas Orang Kurang Upaya.

### Orang Asli/Asal (2G1)



Pengiktirafan rasmi tanah adat Orang Asli/Asal. Hentikan pencerobohan tanah Adat. Tetapkan moratorium ke atas semua projek di tanah adat. Laksanakan UNDRIP secara menyeluruh. Libatkan Orang Asli/Asal dalam pembangunan tanah mereka mengikut garis panduan izin makluman awal bebas dan telus. Hormati hak kebebasan beragama.

### Pekerja Migran (2G2)



Dasar kebangsaan yang menyeluruh mengenai penghijrahan buruh untuk mengawal selia semua aspek migrasi buruh, daripada pengambilan kerja kepada penempatan buruh. Memastikan hak untuk kerja yang layak, akses kepada kesihatan yang berpatutan, serta akses kepada keadilan untuk menghukum pencabulan buruh. Meratifikasi semua konvensyen asas mengenai pekerjaan dan pekerja migran ILO dan PBB.

### Orang Tanpa Dokumen (2G3)



Pengiktirafan hak asasi mereka yang tidak berdokumen. Kerajaan harus menerima dan melaksanakan penghakiman Mahkamah Tinggi yang memberikan hak sama rata kepada wanita Malaysia untuk memberikan kewarganegaraan automatik kepada anak-anak mereka yang dilahirkan di luar negara, dan meminda undang-undang kewarganegaraan yang mendiskriminasi gender dan Perlembagaan Persekutuan.

### Pelarian & Pemohon Suaka (2G4)



Rangka kerja undang-undang dan dasar yang menyeluruh untuk pelarian. Beri perlindungan kepada pelarian dan pemohon suaka dan bukannya menahan mereka sewenang-wenangnya. Berikan UNHCR akses segera ke pusat tahanan imigrasi. Tegakkan akses pelarian kepada penjagaan kesihatan, pekerjaan, pendidikan dan keadilan untuk membolehkan pniawaan yang bermaruah dan membina semula kehidupan mereka di Malaysia.

### Gender (2G5)



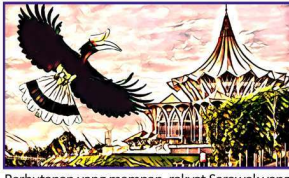
Penghapusan diskriminasi terhadap gender dan minoriti seksual. Hentikan semua pendekatan berdasarkan orientasi seksual, identiti gender dan ekspresi terhadap individu-individu LGBTIQ+. Libatkan kumpulan hak asasi manusia SUHAKAM dan LGBTIQ+ untuk menangani penyeyahnan sistemik golongan LGBTIQ+. Pinda Perlembagaan Persekutuan untuk memastikan wanita Malaysia, sebagaimana lelaki Malaysia, boleh memberikan kewarganegaraan melalui kuatkuasa undang-undang kepada anak-anak mereka yang dilahirkan di luar negara.

### Sabah (2H1)



Isu yang mendesak ialah status undang-undang Bajau Laut dan hak-hak penduduk kelahiran Sabah, serta pendidikan Orang Asal. Pinda undang-undang imigrasi untuk melindungi kanak-kanak tanpa kerakyatan dan tanpa dokumen. Tingkatkan keterangkuman budaya Orang Asal dan kelonggaran dalam sistem pendidikan berbanding keperluan tempatan.

### Sarawak (2H2)



Perhutanan yang mampan, rakyat Sarawak yang bukan pemastautin dan OKU yang diberdayakan. Kuatkuasaan Ordinan Hutan 2015 ke atas pembalok haram dan mengenakan hukuman maksimum. Perkenalkan undi pos/tidak hadir untuk rakyat Sarawak yang tinggal di luar negara. Tingkatkan kehidupan OKU melalui perwakilan yang lebih baik, kebolehaapaian kepada kemudahan awam dan akses kepada pendidikan dan pekerjaan.

### Pembaharuan Pilihan Raya (3A)



Demokrasi yang kukuh berdasarkan prinsip satu orang, satu undi, satu nilai. Tukar sistem pilihan raya kepada Perwakilan Berkadar Senarai Tertutup. Sediakan pembiayaan langsung berdasarkan kerusi untuk parti politik yang meletakkan calon wanita yang boleh menang. Gubal undang-undang yang mempertimbangkan anti-lompat parti dan pilihan raya peccat. Bentuk suruhanjaya sempadan untuk memastikan persepandangan yang adil. Bebaskan Suruhanjaya Pilihan Raya daripada pengaruh Eksekutif.

### Pembaharuan Parlimen (3B)



Parlimen yang berfungsi dan ahli politik terpilih yang berkhidmat untuk Rakyat dengan berkesan. Luaskan skop jawatankuasa pilihan khas parlimen untuk memasukkan kuasa melantik ketua institusi awam utama. Sediakan Pejabat Ombudsman. Perkenalkan pembaharuan untuk pembiayaan pembangunan kawasan pilihan raya yang saksama. Peruntukkan dana kepada parti politik mengikut peratus undi yang dimenangi sebelum ini.

### Pembaharuan Kehakiman (3C)



Badan kehakiman yang saksama dan bebas untuk menyemak pentadbiran dan perundangan daripada melampau batas. Besarkan Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman dengan memasukkan pihak berkepentingan yang lain dalam pentadbiran keadilan, kukuhkan peranannya dalam proses pemilihan kehakiman menerusi Perlembagaan, hapuskan penglibatan politik, dan lindungi, pelihara dan promosikan kebebasan kehakiman.

### Anti-Rasuah (3D)



Gerak balas pelbagai aspek untuk menghalang rasuah: kukuhkan undang-undang anti-rasuah dan perlindungan pemberi maklumat; sediakan jaring keselamatan pendapatan untuk isi rumah B40, pastikan media bebas dan bebas; dan pupuk integriti sebagai nilai asas Malaysia, bermula dengan pengujaan sistem integriti nasional dengan mandat kukuh untuk mengubah dan memperkukuh sistem penyampaian perkhidmatan awam.

### Keadilan Ekonomi (3E)



Sebuah negara inklusif berdasarkan kesaksamaan dan keadilan. Isytihar perundangan dan penubuhan Suruhanjaya bebas mengenai peluang pekerjaan dan rangkuman sosial yang saksama. Sediakan perumahan asas dan perlindungan sosial untuk kelompok kurang berbasah baik yang didasarkan; iktiraf hak pasangan dwinegara untuk pekerjaan dan perkhidmatan.

### Pendidikan (3F)



Pendidikan inklusif dan holistik yang bebas daripada politik partisan dan ideologi agama. Wujudkan sistem akauntabiliti yang menyeluruh dan padu. Kembalikan autonomi di peringkat negeri, daerah dan sekolah. Mansuhkan AJKU. Laksanakan dasar dan undang-undang pelbagai budaya yang menghormati dan menghargai kepelbagaian dalam budaya, bahasa dan gender di sekolah dan institusi pembelajaran. Kembalikan pendidikan sivik dan kewarganegaraan di sekolah kebangsaan.

### Demokrasi Tempatan (3G)



Warganegara yang mengambil bahagian dalam mewujudkan komuniti mampan dengan keadaan hidup berkualiti yang "tidak mengecualikan sesiapa pun". Tadbir urus yang nyahpaut dan pengambilan langkah ke arah memberi lebih autonomi kepada kerajaan tempatan dan memperkasakan rakyat untuk mengambil bahagian dalam tabdir urus tempatan. Perkenalkan belanjawan penyertaan. Kembalikan pilihan raya majlis tempatan. Tingkatkan ketelusan dengan membebaskan maklumat melalui perubahan dasar dan perundangan.

### Buruh (3H)



Kerja yang layak untuk semua. Pinda semua undang-undang buruh utama untuk mencerminkan matlamat ini. Hormati hak semua pekerja, terutamanya dalam pekerjaan yang tidak menentu seperti kerja perkhidmatan. Mansuhkan kerja kontrak dalam perkhidmatan awam. Lindungi pekerjaan pekerja tempatan dan tangani buruh paksa dan pemerdagangan secara berkesan.

### Kesihatan (3I)



Lebih banyak pelaburan dalam kesihatan awam—peruntukkan lebih daripada 4% daripada KDNK kepada belanjawan kesihatan—untuk meningkatkan kapasiti. Tingkatkan kemampuan tenaga kerja kesihatan; mulakan dengan menubuhkan suruhanjaya perkhidmatan kesihatan awam. Perukuh penjagaan kesihatan primer—laksanakan sistem doktor keluarga—dan komited kepada penjagaan inklusif.

### Alam Sekitar (3J)



Rang kerja menyeluruh mengenai perubahan iklim dan penglibatan pelbagai pemegang taruh untuk menangani isu alam sekitar. Jaminan penting dengan ketelusan, penilaian kesan alam sekitar dan hak asasi manusia, pembangunan mampan dan perlindungan sumber asli.

### Pengangkutan (3K)



Pengangkutan awam yang cekap, mudah diakses dan berpatutan, serta menjauhi perancangan bandar yang bertumpukan pada kereta. Nyahpaut perancangan pengangkutan dengan menyerahkannya kepada kerajaan negeri dan pihak berkuasa tempatan. Semak Rasga Pengangkutan Negara. Wujudkan rangka kerja pembiayaan pengangkutan negara. Menetapkan amalan terbaik perancangan bandar baharu.

### Pertanian (3L)



Pendekatan agroekologi dan tempatan dan bukannya pertanian konvensional berskala besar yang bergantung kepada teknologi, serta akses pasaran dan harga jualan hasil yang sesuai supaya petani juga mencapai taraf hidup yang baik. Hentikan rampasan tanah melalui paksan atau tawaran ekonomi; kekalkan tanah pertanian bagi memastikan keselamatan makanan negara dan hak petani terhadap benih, air, input pertanian dan tanah.